

udvari színházakat, muzeumokat, a Mária Terézia szobrát és mindazokat a díszítéseket, a melyekkel uralkodónk osztrák, székes fővárosát ékesítette. De most, hogy nekünk szánt kegyes királyunk tiz szobrot, a mely a magyar dicsőséget emelje, jönnek az irigy osztrák udvari hivatalnokok, a kiknek az utolsó szolgálgaig fizetésének felét Magyarország adja s elhatározzák, hogy ők nem adnak többet kétszáz ezer forintnál a tiz szoborra s még ezt sem adják egyszerre. A magunk pénzét!

De nemcsak fukarság ez, hogy a bécsi udvari hivatalnokoknak több jusson, hanem politikai rosszakarat is, kibebítem a híres magyarokat, hogy szobraik föl ne tűnjenek vagy guny tárgyává legyenek, mint a hogy Mária Terézia bécsi szobránál a magyar tábornokoknak és államférfiaknak nem adtak helyet, csak leghatul egy domborművön, pedig trónját a magyaroknak köszönhette.

Vétünk az ellen a szabály ellen, hogy ajándék lónak ne nézd a fogát és ne kérdezd az árát, de mivelhogy őszinte lelkesedéssel viseltetünk királyunkhoz, a ki nem tudhatja, hogy mi történik a háta mögött, lojalis kötelességünknek tartottuk ezeket megírni és Bánffy Dezső bárót, mint ő felsége személye körül minisztert figyelmeztetni, hogy ne hagyja abba ezt a dolgot, mert minden leplezésnél nagyobb lesz a botrány s csak ő lesz érte felelős. Még a minták nem készek, elfogadva nincsenek, a szobrokat munkába nem vették, könnyű tehát rajta segíteni, hogy a király ajándéka a nemzetnek, a magyar királyhoz és a magyar nemzethez méltó legyen.

A kiegyezés válsága.

A magyar és osztrák kormány között tegnap megkezdett tárgyalások még a tegnapi nap folyamán véget is értek s az osztrák miniszterelnök és a keresk. miniszter még tegnap elutaztak.

Mily borzasztó és időszerűtlen is volt az az amerikai háború! Mennyi spanyol vért ontottak, mint a gyilkos, ki először erezt vért s új es új áldozat után sovarog!

Isten legyen az emberekkel; Isten legyen mindazokkal, kik itt ketkednek s nem hisznek s gyavan futnak a világosság elől, mely váratlanul tör elő, mert nem maradhat tovább elrejtőzve. Minden baj s mindegy sötétség legyőzöttik általa s eloszlik viágító sugaraitól.

Csak mi ne kételkedjünk a válsálat sikerében, hanem minden uton és módon segítségül hívjuk szent ahitattal, teljes lelki meggyőződéssel, hogy a javaslat nem utópia, hanem közel van a megtestesüléshez, oly közel a mint csak képzelhető.

Nem szabad kételkedni, mert itt az idő, eljött, az új felszabadító művet megkezdeni s megvalósítani!

Eljött az idő! s ez a főoka, a miért az atom nem fog átom maradni, hanem tette lesz s pedig a legközelebbi jövőben.

Volt idő mikor az emberiségnek fegyverre volt szüksége, mint nélkülözhetetlen védőszerre életének biztonságban tartására, volt idő mikor a nemzetek fegyverzete egyszerű gyilkoló eszköz volt. Ez a kor elmúlt. Rank nevezve csak az emlékezet maradt. Az emberek egymásközi harcának helyébe más harc lép es lépett.

Nem fegyverrel állanak szemben egy-

Politikai körökben a közös miniszteri értekezleteknek ezen gyors befejezéséből, illetve váratlanul hamar történt megakadásából azt következtetik, hogy az értekezlet semmiféle megállapodásra nem jutott.

Az osztrák kormány kifejtette a maga álláspontját, — mely szerint ő az osztrák reichsrathra oly befolyást nem gyakorolhat, hogy az a kiegyezési javaslatok letárgyalását siettesse, hanem nagy vívmánynak kell tekintenie már azt is, hogy a reichsrath a javaslatok nyugodt parlamenti tárgyalását lehetővé teszi.

Időbeli feltételeket a kiegyezés véglegesítéséhez ez okból nem fogadhat el és ezért ragaszkodik ahoz, hogy a magyar kormány az ecetre, ha a kiegyezési javaslatok mindkét parlament előtt az év végéig le nem volnának tárgyalva, azoknak hatályát egy rövid provizórium javaslattal léptesse életbe.

Az osztrák kormány ramutatott arra, hogy ő a maga részéről mindent megtett a kiegyezés parlamenti rendezéséhez, de arra nem vállalkozik, hogy azokat egy fix időpontig keresztül hajszolja.

Bánffy azonban épp ezt óhajtja és egy újabb garanciát kért az osztrák kabinettől arra nézve, hogy mely időre biztosíthatja a kiegyezési javaslatok letárgyalását a reichsrathban, mert ez időtől teszi függővé a maga eljárását, melyet a magyar parlamentben szem előtt óhajt tartani.

A két kormány ezen különböző álláspontjából kifolyólag újabb lényeges differenciák támadtak Bánffy és Thun közt, melyeknek elsimítására, hir szerint ismét az uralkodó döntése fog kikéretni.

Thun, mint értesülünk, egész határozottsággal jelentette ki, hogy ő az esetre, ha a magyar kormány a provizórium javaslatot nem óhajtana a magyar törvényhozás elé teresíteni, a magyar kormány ezen magatartása által többé nem érezheti magát lekötöttnek semmi irányban.

Az osztrák reichsrath tárgyalja a javaslatokat a magyar kormánynak tehát a maga

mással többé a nemzetek, hanem a művelődés, a békes egyetértés eszközével.

S ez nekünk elég, és ez pótolja a véres harcot, s az emberiséget lassan bár, de biztosan egy méltóbb magasztosabb harcba viszi: az erkölcsiség versenyébe, melynek fegyvereit a vallásosság örök törvényei képezik.

Ez a jövő útja. Az emberiség fejlődésének három foka van történelmi szempontból tekintve: a harcolásé, a haladásé s az embertársaink iránti szereteté. Jelenleg az átmeneti korszakot éljük, az első fokról való átmenet időszakát a másodikra s innen már könnyen látható és elérhető a harmadik is.

A harcolás túlélte magát s elvesztette értelmét. S ezért a mi finom érzékű elmes orosz kormányunk először intez felhívást a nemzetekhez: a borzasztó esztelen veszedelem megállítására. Ajánlatot tesz a helyes ut és mód felállítására, hogy miként orvosolható a baj gyökeresen.

S ne lelkesedjünk e felhívás hallatára, ne legyünk meggyőződve, hogy ezárunk ajánlata nem utópia, hanem kezdete a nagy nemzetközi felvilágosodás hajnalának, mely boldogságot fog hinteni mindenfelé?

A lefegyverkezés terve nem átom, hanem valóság, boldogító valóság!

Ford. Dohány Róza.

részéről oda kell hatnia, hogy az javaslatok nyugodt letárgyalása ne ütközzön akadályokba ilyen akadályok pedig okvetlenül merülnek fel mihelyt a javaslatok erőszakos, gyors letárgyalása forsziroztatnak.

Az osztrák kormány részéről egyebekben az iránt is történetek nyilatkozatok hogy miután a javaslatok letétesítésébe nem ő, hanem elődjei folytak be, ő a maga részéről nem zárkozhatik el ridegen esetleges módosítások elől és a mennyiben a parlamenti tárgyalások során a javaslatok elfogadásának biztosítása érdekében ily módosítások elő fognak terjeszteni bármely részről, azoknak tárgyalását és esetleges elfogadását nem akadályozhatja meg.

Az osztrák reichsrath kiegyezési bizottsága holnap kezdi meg a javaslatok tárgyalását és már az első ülésekben ki fog tűnni, hogy azok ott nem fognak oly sima ledarálásban részesülni, mint a magyar bizottságokban, hol a javaslatokon eddig még a legkisebb változtatást sem eszközölte a mindenbe belenyugvó többség.

Bécsi illetékes forrásból arról értesülünk hogy a kiegyezési javaslatok tárgyalására kiküldött osztrák 48-as bizottság a kiegyezés tárgyalásánál első sorban a vám- és kereskedelmi szövetséget fogja tárgyalni. A bizottságot különben több albizottságba fogják osztani és pedig vagy 4, vagy 12, vagy 16 tagu albizottságba.

Ez albizottságok a kiegyezési javaslatokat következőképpen fogják tárgyalni:

A vám- és kereskedelmi szövetséget az első albizottság.

A valuta- és bank-kérdést a második albizottság.

A fogyasztási adókat a harmadik albizottság.

Esetleg a vám- és kereskedelmi szövetségre vonatkozó javaslatokat kettéosztják és így lesz 4 albizottság.

BELFÖLD.

A kvóta. A kvóta kérdésről a Bud. Tud. a következő tudósítást küldte széjjel:

A magyar kvóta küldöttség tegnap d. e. 10 órakor Szél Kalmán elnöklete alatt ülést tartott, amelyen Bánffy és Lukács is jelen voltak.

Az elnök jelentést tett a két hetes albizottság tegnapi közös üléséről s elmondta, hogy az osztrák küldöttség a tegnapi ülésen megtette észrevételeit a magyar kvotaküldöttség által f. évi jun. hóban tett javaslatra és hogy az osztrák küldöttség által eszközölt levonások és csoportosítások egy, a 32-nél jóval magasabb kvótát eredményeztek.

Ezen észrevételeken kívül az osztrák küldöttség egy új ellenjavaslatot is tett, amely valamennyi közvetett és közvetlen adóknak még pedig nettó alapon való csoportosításából áll és amely alap ugyanaz, amelyet az osztrák küldöttség 1887-ben is alkalmazott.

Az osztrák küldöttség számtételeinek ezen új csoportosítása egy 38.5%-os kvótát eredményez, amelyet az osztrák küldöttség 38 százalékra mérsékelni hajlandó volna.

Ezen számban pedig a határvidéki precipum még nem foglaltatik, de az osztrák küldöttség tagokkal folytatott eszmecsere nyomán kiderült az is, hogy ezen precipumra bizonyos körülmények közt nem helyeznek nagyobb súlyt.

Mint hogy pedig egészen új csoportosításról és új számítási alapról van szó, a minők az eddigi tárgyalások folyamán nem merültek fel és amelyek megvizsgálása, valamint az ellenük felhozandó ellenérvek összefoglalása hu-

zamosabb időt venni igénybe: az elnök javasolja, hogy az osztrák küldöttség ellenjavaslatára való válasz, a magyar küldöttségnek egy későbbi üléséből történejen, annál is inkább, mivel az osztrák küldöttség tagjai megadták, hogy az osztrák küldöttség tagjai a reichsrath mai ülésére visszatérnek Bécsbe és így a tárgyalások nem folytathatók. Az elnök továbbra is érintkezésbe lépne az osztrák küldöttség elnökével, hogy a tárgyalás idejét meghatározzák.

A küldöttség az elnök ezen előterjesztését tudomásul vette és ezen értelemben határozott.

Vámszövetség a bizottságban. Tegnap este tárgyalták a képviselőház közgazdasági bizottságában a vám- és kereskedelmi szövetségről szóló javaslatot. Bánffy miniszterelnök, a ki a képviselőházban nem merészel az ő kiegyezési felvilágosításaival kirukkolni és a napirend megállapítása körül valóságos iszonyt arul el, most a bizottságban nyilatkozott ott elég biztossággal érezvén magát a szatellésai között. Az ő szabadalmazott kijelentései valósággal meglepetésszámba mentek mindazok előtt, a kik a törvényt olvasni és megérteni tudják. Először is, hogy az 1898. I. t. cz. immár teljesen végre van hajtva! Hogyan? Hat nem tudja azt a magyar miniszterelnök, hogy ez a törvény csak akkor lesz teljesen végrehajtva, ha az abban felállított alternatívák egyike vagy másikra teljesül, azaz, ha vagy megkötötték a kiegyezést, vagy megtörténik az önálló rendelkezés? Éppen most nincs végrehajtva ez a törvény, mikor a magyar kormány még mindig tárgyal, alkudozik, megegyezést keres, holott ezeknek az idője majus elsejével már lejárt. Azt is mondja a miniszterelnök, hogy az 1867. XII. t. czikknek 30 év óta senki sem adott olyan magyarázatot, hogy abból az önálló vámterület következik, ha megjegyzés nincs. Itt úgy látszik az emlékezete hagyta cserbe a miniszterelnököt; nem 30 év hanem még három év előtt is ő maga és miniszter társai is hivatalos nyilatkozatokban az ország színe előtt jelentették ki, hogy ha nem kötötték meg a kiegyezést alkotmányos úton, rálépnek az önálló vámterületre. A legerdekesebb azonban az, a mikor Bánffy beszél parlamenti forradalomról. Hat az a két év előtti választás nem a hatalom, nem az erőszak forradalma volt a népjogok ellen.

KÜLFÖLD.

Ausztria.

Bécsből a helyzetről a következőket jelentik.

A katolikus néppárt a kiegyezés változatlan elfogadására nem is gondolt.

A Grazer Volksblatt, a párt egyik organuma azt mondja, hogy Dipauli báró, midőn Thun őt először felszólította a kabinetbe való belépésre az visszautasította és csak midőn Thun gróf a kath. néppárt klubjának határozottan kijelentette, hogy Dipauli báróval a jobbpártnak egyik bizalmi férfiát akarja a kabinetbe juttatni anélkül, hogy ennek belepése a katolikus néppárt jövődéli magatartására prejudikálna, járult hozzá a néppárt klubja, hogy Dipauli a kereskedelmi tárcazt elvállalja.

Kern dr. képviselő a linzi katolikus néppárt kaszinójának egyik ülésében így szólott:

Infámis rágalom, ha azt mondják rólunk — hogy köteleztük magunkat a kiegyezési javaslat változatlan elfogadására. Ezt nem követelték tőlünk és mi nem ígértük a változatlan elfogadást; mi arra esküszünk, hogy a beterjesztett javaslatokat nem fogadjuk úgy el, a mint azok beterjesztettek és nem is fogadjuk azokat el. — Reméljük is, hogy megfelelő változtatás is fog a javaslaton történni.

Thun gróf aként nyilatkozott egy magyar

politikai személyiség előtt, hogy Bánffy megvarni fog.

A Ome Ereu Precse esti lapjának jelentik Budapestről:

Az osztrák kvóta bizottság tagjai még ma délbén Bécsbe utaztak, de hogy mikor folytatják a tanácskozásokat, az egyelőre bizonytalan.

Az osztrák küldöttség tagjai körében odanyilatkoznak, hogy a két miniszterelnök és a két pénzügyminiszter tegnapi tárgyalása azt a vélelmet kelti, hogy az osztrák parlamentben az obstrukció megszőzése folytán nincs kizárva, hogy a javaslatok változatlan alakban fogadtnak majd el, mert az osztrák kormány a fogyasztási adók kérdését a kiegyezéstől külön akarja venni, mivel a jobboldal pártját meg akarja nyerni. Ha tehát az osztrák kiegyezési bizottságban a kiegyezés parlamenti elintézésének lehetősége felmerül, mindenesetre meg lesz a provizórum meghoszabbítása, mivel egybe volna kapcsolva a kvóta-provizórium is. — A kvóta feletti döntés tehát h o s s z a b b i d ő r e elhalasztatnak.

Ennél fogva a magyar küldöttség nem is fogja felszűrni az osztrák küldöttséggel való újabb tárgyalás határnapját. Hogy az osztrák kormány miképp akarja a fogyasztási adókat a kiegyezéstől elválasztani, arról it nem tudnak semmit.

A N. W. Abendblatt-nak jelentik Budapestről:

Politikai körökben hangoztatják, hogy Dipauli bárónak ideérkezése Thun gróf tegnapi elutazásával áll összefüggésben: Dipauli báró Thun grófnak üzenetet hozott. Thun gróft a király ma kihallgatáson fogadta. Ez a kihallgatás összefüggésben áll a magyar honvédelmi miniszter, Fejervary Géza bárónak tegnapi kihallgatásával.

Kaizl dr. pénzügyminiszter és az osztrák kvótadeputáció tagjai ma Bécsbe utaznak és valószínűleg a jövő hét folyamán ismét visszatérnek Budapestre, mert a magyar kvóta-bizottság nem volt abban a helyzetben, hogy az osztrák előterjesztésekre érdemleges választ adhasson.

Az osztrákok valószínűleg eltekintenek a precipitumtól, hogy egységet eredményezzenek, mivel az osztrák előterjesztés számítási módzata egészen új, amelyet az eddigi tárgyalásoknál még nem alkalmaztak. A magyar kvótaküldöttség természetesen ma oda nyilatkozott, hogy ezen propozíciókat behatóan kell tanulmányozni.

A tárgyalásnak kedvező eredményét minden oldalról kizártnak tekintik és előre akarják tudni, hogy a király ez év végén ismét meg fogja határozni a jövő évre a kvótát.

Magyar részről biztosra vélik, hogy az uralkodó által meghatározandó kvóta az 1899-ik évre az lesz, a mi eddig volt és hogy a kvóta felemelése csak akkor lép érvényre, ha majd a két kormány e felet egységre jutott. Ilyen felemelés csak 1900-tól lép érvénybe.

Ugyancsak a Neues Wiener Abendblatt-nak jelentik Budapestről.

A kormányokhoz közelálló körökben azt mondják, hogy Dipauli utazásának csak az volt a célja, hogy a magyar minisztereknek bemutatkozzék. Dipauli a miniszterelnök által adott ebédnél részt vett és a szakmájára vonatkozó ügyekben a magyar kereskedelmi miniszterrel és Daranyi miniszterrel tanácskozott.

A magyar kvótabizottság tagjai Dipauli báróval folytatott beszédéből azt a meggyőződést merítették, hogy ő a kiegyezés teljes tartalmát magáéva vette, és hogy a kiegyezés változatlan elfogadása érdekében fog működni.

Ugyanezen körökben megczáfolják azt a hírt, mintha Dipauli báró ideérkezése Thun gróf elutazásával bármint összefüggésben állana. Azt hiszik, hogy a magyar kvóta-bizottság tagjai nem sokára ismét összejárnak.

Az orosz francia szövetség gyöngülése. Arnoldi, az Ismailov testőrezred hadnagya, ki csak pár nap előtt tért vissza Abessziniából, újküldetésben Menelik király udvarába készült. Ez a küldetés, úgy látszik, előkészíti a talajt, ahol Oroszország a fekete világrészben állást foglalhatna. Ebben a tervekben Franciaországnak van kiosztva az a szerep, hogy a Nilus jobb partján délről érje el Menelik határait.

Az orosz sajtó tehát biztatja Franciaországot, hogy egy lépést se határoljon Faso-dából. Amde Brisson, úgy látszik, nem érti a francia-orosz világpolitikát. Itt legalább azt hiszik, aze t is hivatalbalépése első napjától állandóan kivanják a bukását. A köztársaságnak nagyon is rossz szövetségesi szolgálatai miatt igen nagy a lehangoltság, az orosz sajtó most már lepezetlenül amadja a párisi kormányt és az orosz törekvesekkel szemben tanúsított ketes viselkedéssel gyanúsítja.

Ketes ez a viselkedés a krétai kérdésben, ahol Franciaország külön érdekeket hajhász; Kinában, ahol a francia követ utasítások hiányában, a pekingi palotaforradalom következményeire nem volt elkészülve és úgy látszik, nem is lesz; ketes végül az orosz békekonzferencia ügyében, ahol azzal a váddal is illetik, hogy Franciaország egyáltalán nem törődik a császár üzenetével, sőt ellenkezőleg, elfordul tőle.

Itt tehát napról-napra jósolgtatják a Brisson-kabinet bukását és minél tovább húzódik ez, annál feszültebbé válik a viszony. Ez igen természetes. Hiszen Oroszország az európai és ázsiai Keleten nagy kötelezettségeket vállalt, amelyekben Franciaországnak erejére és jóakarataira számított. Ha ebben nem bizhatik, a szövetség igen illuzórius értékű és jobb, ha szabadulnak tőle.

Szakrajztanfolyam.

A szakrajztanfolyam igazgatósága a következő felhívást küldte szét és ragasztatta ki a hirdetési tablakon:

Felhívás iparos segédekhez!

Debreczenben az iparos segédek részére a továbbképző és szakrajz-tanfolyamot ismét megnyitjuk és az építő ipari szakoktatáson kívül a gépészek, műlakatosok és egyáltalán a fémpárosok részére még külön szakelőadás fog tartatni. Ezenkívül minden iparosnak szükséges általános ismeretek is taníttatni fognak. Tantárgyak; az üzleti levelezés, az egyszerű műhelyi könyvvezetés, a számítás és az ipari szakrajzolás.

Felhívjuk tehát mindazon iparos segédek, a kik magukat továbbképezni akarják s a műhelytulajdonosokat, a kik segédeküket képeztetni óhajtnak, hogy a tanfolyamba felvételre az állami főreáliskola igazgatóságánál (Nagy Hatvan-utca, reáliskolai épület, I. emelet) minél előbb, de legkésőbb okt. 15-ig jelentkezzenek.

A tanfolyam, mely teljesen ingyenes, 6 hónapra terjed.

A tanítási idő: Köznapokon hetenként háromszor, este 7—9 ig és vasárnapon d. e. 8—12-ig fog tartani.

A tanfolyam igazgatósága.

Az iparos kör, mely már annyi üdvös eszmenek volt szószólója, annyi, az iparosok hasznára szolgáló cselekedetnek volt a forrása, választmányi ülésen elhatározta, hogy felhívja a kör tagjait, általában az egész iparos osztályt, hogy igyekezzenek segédeküket buzdítani, hogy a megnyitandó ingyenes tanfolyamra, az arra való haladni akaró segédek e hó 15-ig beiratkozzanak, továbbá, hogy az iparosok saját jól felfogott érdekük szempontjából felkértenek, miszerint egyenlő körülmények között mindig az olyan segédeknek nyujtsanak előnyt műhelyeikben, a kik ezen tanfolyamot hallgatták.

A segédek pedig gondolják meg, hogy ha be nem iratkoznak, magukat nem képezik, jövő boldogságuk alapját vesztik el.

De kell is, hogy a nemesen gondolkozó iparos segédek meg is mutassák, hogy ezen

tanfolyamot, melyet az állam Debreczen városa és a kereskedelmi és iparkamara nagy aldozattal tett ingyenesen, látogatni fogjak és hogy azon vagyunk, hogy magukat kiképezhessek, művelhessek nem kiálló szó a pusztában.

Különben az iparos kör atirátot intézett lovag Dobieczy Sandor urhoz, a magyar államvasutak igazgatójához, melyben felkéri, hogy a gépjavitó műhely azon iparosai, a kik meg szakrajztanfolyamot nem végeztek, szintén beiratkozzanak.

Táviratok.

Személyi hírek.

Bécs, okt. 12. Fejervary Géza báró honvédelmi miniszter ma délelőtt visszautazott Budapestre.

Róma, okt. 12. Pelleax miniszterelnök Velenczebe utazott.

A párisi sztrájk.

Páris, okt. 12. Biztos hír szerint a vasúti munkások szindikátusának választmánya tegnap este tartott titkos ülést nem jutott megegyezésre az általános sztrájk ügyében. Tizenötön mellette és ugyanannyian ellene szavaztak. A sztrájkoló munkások ma délelőtt a munkástörszén több gyűlést tartottak. Sok munkas hajlandó újra munkába állni a vasúti munkások magatartása következtében most már a szónokok sem ragaszkodnak olyan nagyon a sztrájkhoz. Azoknak a munkahelyeknek a száma, ahol ma reggel újra megkezdődött, a munka szmlátomást növekedett és a délután folyamán valószínűleg még inkább fog emelkedni. Rendzavarest nem jelentettek.

Hajó-összeütközés.

Ostende, okt. 12. A múlt éjjel a La Manche-csatornában a «Princesse Josephine» belga postahajó összeütközött egy háromarbozos — aintóltag amerikai — hajóval. Ez utóbbi ment neki a «Princesse Josephine»-nek, amely nagy sérüléseket szenvedett. A háromarbozos sorsát nem tudják. A postahajó utasai között iszonyu remélet támadt. A hajó másfél órai késéssel érkezett ide.

A Dreyfus-ügy.

Páris, okt. 12. A Gaulois az eddig nyilvánosságra került hírekkel szemben határozottan állítja, hogy a legutóbbi minisztertanács nem foglalkozott Picpuart ügyével. — Gast, Picpuart unokaöccse, 11-én engedelmet kapott bátyja meglátogatására, ellenben Labori, aki megújította azt a kerelmet, hogy vele beszélhessen, — az «Aurore» jelentése szerint — kérelmére meg nem kapott választ.

Páris, okt. 12. Franciaország Angliától Eszterházy letartóztatását és kiadatását fogja kérni. A becsületrend tanácsa idéző levelet küldött Eszterháznak.

Vatikán köréből.

Velencze, okt. 12. R a m p o l l a bíbornok államtitkár hosszabb utasítást küldött a velencei patriarkának, hogy magyarázza ki a német császár előtt a papa magatartását. Mikor a német császár legutóbb Velenczebe volt, a Vatikán megtiltotta a patriarkának, hogy Umberto királyt meglátogasson; most azonban saját belátására biztak, hogy megtegye-e vagy sem. Ennek folytán a patriarha kihallgatást kért Umberto királytól és miután megkapta az engedélyt, rögtön értesítette róla a Vatikánt.

Kréta.

Konstantinápoly, okt. 12. A porta parancsot küldött Krétába, hogy a török csapatok elszállítását kezdjék meg. Özman Nury hadoszt. parancsnok és Szabit dandártornok parancsot kaptak, hogy Kréta bemenjének az evghül szükséges intézkedések megtételére.

H I R E K.

Puky Gyula kir. táblai elnök bucsuirata.

A debreczeni kir. ítélőtáblának nyugalomba vonuló elnöke, Puky Gyula, a felügyelete alatt álló kir. törvényszékekhez és kir. járásbíróóságokhoz a következő bucsuiratot intézte:

Ő császári és apostoli kir. Felsége, f. é. szept. hó 25. napján kelt legfelsőbb elhatározásával, alázatos kérelmemre legkegyelmebben megengedni méltóztatott, hogy az igazságügy szolgálatában töltött éveim hosszú sora után nyugalomba vonulhassak.

A midőn im kilépek a szolgálat kötelekéből, lelkem benső ösztöne indít arra, hogy Önökhöz, tisztelt pályatársaim, néhány bucsuzót intezzek.

Hét éve mult, hogy Felséges Uram parancsára, mint a debreczeni kir. táblának i őrendben első elnöke, a tabla kerületében működő bíróságok díszes karába léptem! — telve bizalommal és reménnyel igazságügyünk údvös irányu fejlődése iránt. Nem is csalódtam.

Mer: ugyan ki tagadhatná, ha elfogulatlanul ítel, hogy hazai igazságügyünk, intézményeivel és igazságszolgáltatási szervezetével az utóbbi évtizedek során a fejlődésnek arra a fokára emelkedett, a melyen az bizvást versenyre szállhat az európai kulturáll-mok bármelyikével. Elnökségem hét éve alatt, a törvény által reám ruhazott felügyeleti jogok gyakorlása bő alkalmat nyújtott arra, hogy megismerjem ennek a fejlődésnek leghathatósabb tényezőit, — azokat, a kik a bírói széken első sorban voltak hivatva magásra emelni igazságügyünk fenyét, — és azokat, a kik mint a szervezetnek segéd és kezelő közegei, — a bírák segédletére voltak rendelkezve.

Ott láttam Önöket, tisztelt bíróársaim küzdeni a rögs versenypályán, nehéz viszonyok között, törhetlen buzgalommal, lankadatlan kitartással, megtanultam az Önök példáján ismerni az önzetlen kötelességérzet magas értékét és tisztelni azt az odaadó szorgalmat és munkasságot, amelyhez erőt csak az a hazafiai tudat kölcsönözhet, hogy igazságügyünk fejlődéséhez a haza legszentebb érdekei vannak csatolva.

Am senki se higgye s legkevésbé a bíró, hogy többet tehetünk, teszünk, vagy tettünk annál, amit a kötelesség parancsol. A kötelesség azt parancsolja, hogy annak a hivatásnak, amelynek betöltésére vállalkozunk, aldozzunk mindent, amivel rendelkezünk, mindent a mi gyarló erőnkől telik. De vajon tarthat-e ezért bárki is jutalomra számot? A bíró nem maga alkotja azt, a mit szolgálat, az igazságot hanem csak tolmácsa annak, s ezért az igazságnak, a mint nincs értéke, ugy nincsen ára sem. A bíró, ha csupán anyagi ellenértékért dolgozik s munkáját ennek a mértékéhez szabja, bérmunkát végz; de a ki önzetlen kötelességérzettel szorgálja az igazságot, annak keresetlenül is felfakad szivében a legedesebb jutalom: a kötelesség hű teljesítésének tudata, drágább és edesebb minden jutalomnál, a mit idegen kéz nyújthat. A debreczeni kir. tabla kerületében levő bíróságok személyzete erre a jutalomra méltó igényt tarthat.

Önök jel tudják, hogy a legkötelesebb intézmény is holt betű, ha nincs a ki végrehajtsa. Olyan az, mint a kard: ártatlan esz-

köz, ha nyugszik, — gyilkol vagy véd, — szerint, hogy kinek a kezébe kerül. Így igazságügyi intézményeink gyarlóságai is (hiszen tudjuk, hogy nem szűkölködik ilyenek nélkül, önként lefoszlanak és a csonka kard is erős fegyverre lesz azok kezében, a kik a rövid kardot ki tudják toldani egy lépéssel. Tehát csak előre tisztelt pályatársak, haladjanak tovább is törhetlen erővel a megkezdett ösvényen. A veletlen engem állított het év előtt az önök harcvezonalának elére s im ma midőn fáradt karjaim nem bírjak többé emelni azt a zászlót, a mely alatt Önökkel együtt valiverve küzdöttünk, Önök nem adom azt át, minden szenny és mocsok nélkül, oly tisztán, a mint azt bírói első esküm pillanatában átvettem. Fogadjak el, kérem, tőlem emlékül s övják meg tisztaságát. Ha ki is lesz abból a gardából, a melynek tagjai jó szívvvel emlékeznek reám, s a zászló tisztaságáért, ha kell, mindent aldozni késznek.

Hazánk bírói kara a magyar igazságtudatának legelső vonalán foglal helyet, sulyánal, magasztos hivatásánál és tagjai magas műveltségénél fogva. Csoda-e, ha e kar kötelekéből nehéz szívvvel tavozom? Am magammal viszem eltörölhetlen emlék gyanánt annak a büszkeségnek elenyészellen erzetét, hogy egykor én is e kar tagjához tartoztam.

Köszönöm, szivemből köszönöm a felügyeletelem alatt állott bíróságok bírói, segéd s kezelő tagjainak egyenként és együttvéve — köszönöm különösen a törvényszékek és járásbíróóságok vezetőinek azt a szives támogatást, amelyben engem működésem során részesíteni kegyesek voltak.

Isten vezérelje Önöket s áldása kísérje működésüket!

Kérem Méltóságodat, Nagyságodat, vegye szives tudomásul ez iratom tartalmát s juttassa azt egyttal a vezetése alatt levő bíróság tagjainak is tudomására.

Debreczen, 1898. okt. hó 10-én.

Puky Gyula s. k.

* **Időjárás.** Az orsz. meteorologia jelentése okt. 12-én: Mult éjjel főleg az ország keleti feleiben gyöngé fagyok voltak, nyugatról azonban a hőmérséklet emelkedést mutat és ugyanonnan a borultság is növekedik. Az idő egyébként szarag, csak Maros-Vásárhelyen és Drenkorán volt 1—2 m/m. eső.

* **Ismeretlen betörők.** Azok a bizonyos ismeretlen betörők ismét megkezdtek működésüket hosszú szünet után. Ormós Károly óras kirakatát déz-máltak meg ma éjjel az ismeretlen lovagok. Feltörték a kirakatot s abból két dró. kettős fedelű ezüst zseborát, egy szinpla fedelű tula orát és két darab arany szivet kurta arany lánczsal elloptak. Az aranynemű tárgyak iránt nagy előszeretettel tanúsító ismeretlen betörők ellen a rendőrség a legerélyesebb nyomozást megindította.

* **Tűz.** Özv. B a l o g h Sándorné tulajdonát képező s a kondorosi csarda mellett levő tanyai épületek tegnap a déli órákban leegtek. Az épületek közül csakis a lakóház volt biztosítva 300 frt értékben. A rendőrség ma tűzrendőri vizsgálatot tart, hogy megtaláljatra a tűz keletkezésének okát.

* **Eljegyzés.** D e l i c s k a Sándor m. kir. honvéd vezérkari százados f. hó 11-én váltott jegyet Er-Semjénben Szunyogh y Katalin urhölgygye, Szunyogh y Zsigmond földbirtokos kedv. leányával. Az eljegyzéshez mi is őszán gratulálunk.

* **Szavazás egyházközségi tanácsbíróra.** A hajdu-böszörményi ev. ref. egyház presbiteriuma f. hó 10-én tartott közgyűlésben a maga het. szavazata az egyházközségi világi tanácsbíró választásánál egyhangulag Szunyogh Szabolesmegyei nagybirtokosra adta.

*** Hieronymi Károly arczképe.** Az állami számvevőszék tanácsa legközelebb ülését tartotta, melyen Raikovszky István elnök bemutatatta Hieronymi Károly volt számvevőszéki elnöknek olajfestményü arczképét, melyet az állami számvevőszék az elnöki szoba számára megszerzett. Hieronymi csak rövid ideig állott ugyan az állami számvevőszék élén s így nem lehetett elég alkalma az állami számvevőszék körében kellően érvényesíteni atáitán elismert nagy tehetségét és tevékenységét. De mert együttműködése rövid ideje alatt is megyerőli tudta tisztviselőtársainak szeretetet s tiszteletet, örömmel emlékszik a számvevőszék tisztikara arra az időre, a midőn Hieronymit bírhatta elnökül. Emléket arczképeinek megszerzésével külsőleg is maradandóvá tették. A t a u a c s ü l e s örömmel vette tudomásul s Hieronymi elnöksége emlékét jegyzőkönyvileg is megörökítette.

*** Krasso-Szörény vármegye** ma tartotta L i t s e k alispán előlétele alatt rendes közgyűlést. Brediceau ügyvéd a romanok nevében panaszt emelt, hogy a községi jökönyveket nem román, hanem magyarul vezetik tovább, hogy a délkeleti vasút felirásai és táblái nem tartalmazzanak román szöveget. Litsék alispán kijelentette, hogy valamint mindenütt, úgy e megyében is a törvény értelmében történik minden és kiváltásokat nem lehet létesíteni. A gyűlés meg elhatározta, hogy a vármegye volt főispánjának, J a k a b f f y államtitkarnak nagyérdemű jegyzőkönyvileg megörökíti.

*** Halálozás.** A következő gyászjelentést vetjük: Mely fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk felejtethetlen jó férjem, szeretett nevelő atya, vő, testvér, sógor és áldott emlékü jó rokon néhai Klinga Pál vendéglősnek f. hó 12-én, d. u. 2 órakor, munkas életének 40-ik, boldog házasságának 13-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvételé után történt csendes elhunytát. Felejtethetlen halottunk földi részét f. hó 14-én délután 3 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint József kir. főherceg (Nagy utca 59. sz. háztól) a Szent-Anna temetőben örök nyugalomra helyezni. Az engedelmős szentmise e hó 15-én d. e. 7 órakor fog az Ezek Urának bemutatni. Végtisztességtelére rokonságunkat, ösmerőseinket, ugyszinté az elhunytunk kártarsait szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen 1898. október hó 12. Banatos neje: öz. Klinga Pálné szül. Dudrovits Mathild. Nevelt leánya: Annuska. Anyóska: öz. Dudrovits Jánosné Malletzky Terézia. Testvérei: Klinga Gyula nejevel és gyermekeivel; Klinga János; Klinga István nejevel és gyermekeivel; a közeli és távoli rokonság nevében is. Az örök világosság fényeskedjék neki! A temetést Dankó M. tem. int. rendezi.

*** Gyilkosság vagy öngyilkosság?** Aradról írják, hogy Palotai Pál vagongyári lakostól a lakásán halva találtak. A mellebe — közvélemény a nyaka alatt — kés volt szurva, a melyről nem lehetett kitudni, hogy idegen kez szurta-e az áldozat mellebe, vagy maga Palotai. A felesége vette észre először a dolgot, a mikor a kocsimából jött. Mámoros volt egy kissé és rögtön kijejanodott, amikor a szobába nezett. A helyszíni vizsgálatot azonnal megtartották, de nem tudták határozottan megállapítani, hogy gyilkosság vagy öngyilkosság történt-e.

*** Lapunk mai számához** mellékeljük S z a b ó Zsigmondnak Piacz- és Hatvan-utca sarkán levő füzéskereskedő aranyezekét, melyet e helyen is legmelegebben ajánlunk t. olvasóink figyelmébe.

*** Osztály sorsjegyek** a III. sorsjatek I. osztályára $\frac{1}{2}$ 6 frt, $\frac{1}{4}$ 3 frt, $\frac{1}{8}$ 1 frt 50 kr, $\frac{1}{16}$ 75 kr. Újságíró sorsjegyek 6 húzásra 1 korona 100,000 korona főnyereménnyel. Állam sorsjegyek 200,000 korona főnyereménnyel 2 frtért. Valamint minden húzásra mindenemű igérvények kaphatók Szwajcz János dohány-üzsdéjében a »Bika« szalonda épületében.

Színház.

Lili.

Pianquette bájos operettje az örökség Lili került tegnap előadásra. A Lili szépségét méltatói nézetünk szerint felleges, mert van-e ember, ki nem ismerne azokat a bájos fülbemászó da okat, melyeket Pianquette a Rip Van Winkle és a Varazsgyűrű operettek szerzője még fiatal korában írt hallhatatlanságot szerzvéen magának az operette irodalom terén.

A zene szépségével párosul a szellemes. ötletes librettó s így nem csoda, ha a L i l i megtette hódító körútját az összes európai színpadokon.

A czímzerep eljátszására K a p o s i Józsa kisasszony vállalkozott. Biz ez elég rész dolog volt, mert kitűnő művésznőnek kell lenni annak, hogy ezen nehéz ettős szerepben kifogástalan alakítást nyújtson.

No őszinten szólva nem is vártunk sikert, mert hisz ismerjük műveszi képességét s ezek sokkal kezdetlegesebb színvonalú alaknak semhogy ezt a rendkívüli nehéz szerepet tökéletesen eljátszhassa. Ennek lehetőséghez képes kell megítélni s ha vele szemben is ezt tesszük, úgy találhatjuk, hogy elég jól megallta helyét.

Plinhardt C s a k j átszotta, ha ugyan játszása lehet veendő az idomtalan mozdulatokat s azt a kímélet, melylyel a legszedelmesebb s legötletesebb mondásokat is minden hatás nélkül ledarálta. Igazan kin volt nezni ennek a különös konzervatív szívesnek a vergődését, a melynek éppen azon igyekezett a teljesen nem neki való szerepben, hogy legalább az előadás meg ne akadjon.

Nem is öt okozzuk, hanem az igazgatóságot, mely neki ezt a szerepet kiosztotta, habár találtak volna a társulat többi tagjai között olyat, ki Plinhardt szerepében elfogadható alakítást nyújtana. Ha a dolgok tovább is így folynak, úgy megérjük, hogy Juliát Locsarekné és Romeót az öreg Püspöki fogja játszani, mert hisz a debreczeni közönségnek az is jó. Jogos a felháborításunk s igazán szegény Komjáthy János igazgatóra nézve, hogy olyan előadást produkál, a melyen a tegnap esti volt. Nem is számítva azokat a rendezői hibákat, a melyeket különben már, miután minden este előfordulnak, meg is szoktunk.

Az egyedüli S z i k l a i (Saint Hypothese gróf) tartotta az egész előadásban a lelket. A folyton fiatalbódó nagybaesit oly kitűnő humorral és természetességgel játszotta, hogy az ő alakításért megbocsátottak az előadás ferdeségeit.

Az előadást felt ház látogatása mellett tartottak meg. f. m.

Főiskola köréből.

Tegnap történt meg az ev. ref. főiskolában az utolsó választás. Megalakult az »Irodalmi önképzőkör« tisztikara s elhangzott a jelen év elején annyira szenvedélyes választási küzdelemnek utolsó akkordja.

A tegnapi választáshoz már egyhangú megállapodással gyűlt össze az ifjuság s megválasztotta: Elnökké egyhangú lelkesedéssel: K o v a c s y Kálmán 2 e. theol. hallgatót, az ismert nevű, tehetséges, fiatal poétát. Főjegyző lett: A c s a y Lajos 2 th.; penztárnok: Kiss Árpád 3 jh. ellenőr: A d y Endre 3 jh. titkár: A N a g y Sándor 3 th., aljegyző: V adon Zoltán 1 jh. Választmányi tagok lettek: Kun Béla, Boross Lajos, Szabó Miklós, Nyarady László, Szilagyi Imre, Kun Zoltán.

»A főiskola lapok« szerkesztésével Sipos Béla 3 jh. bízott meg, a lap főmunkatársai Ady Endre és Kiss Árpád lesznek. A siadobv. főnöki tisztet M o b a c s y János fogja betölteni.

A megválasztott elnököket és tisztikart F e r e n c z y Gyula főügyelő tanár üdvözölte leikes, szép szavakkal, mely után Kovácsy Kálmán, az új elnök köszönte meg a bizalmat s kérte a támogatást az eredményes és a társulat érdekeit szolgáló szorgalmas munkálkodáshoz.

Vasuti állomás köréből.

A debreczeni vasuti állomás főnöke a következő sorok közlésére kért fel bennünket:

»A vasuti kocsikban és állomási helyiségekben elhagyott tárgyak ugymint botok esernyők, bőröndök, kaapok ruha és fehérneműek stb. Debreczen állomás podgyász leivételi helyiségében f. hó 18-an d. e. 9 órakor kezdetét veendő nyilvános árverésen el fognak adatni.«

Postáskisasszony szerelme.

Lapujtó egy kisközség Nógrád vármegye füléki járásában. Mindössze 194 ház van benne és mintegy 1200 lakos. Ez a helység nevtárból is látszik, a hol azt az adatot is találjuk, hogy Lapujtó községnek van postai állomása, mely a postatekareképenztárnak is fiókja.

Hogy a községben, nem tudjuk. A községben tartozott mindenestül a körgyűző Pető Geza és Bohony Janka kisasszony, a ki e szerelmi történet keletkezett — több mint tíz évvel ezelőtt — a postai postát kezelte a községben.

Szegény postáskisasszony! Szegény vidéki postáskisasszony! Egyszer ketszer napjában jön hozzá, meg a posta — egynehány level, három csomag, meg újság, egy kevés pénz — ez ugyan kevés munkát ad. A belévevés, az átvétel, az expedálás, a számadás hamar készen van, azután következik a szeszű pihenés és a vezetien unalom.

Ha a postáskisasszonynak a családja is megvan, akkor csak akad valami a ház körü, a többi időt kitölti az otthoni kézimunka. De sok helyütt egymagában van a postáskisasszony és a magány ábrándozóva teszi lelkét és ingadozóva akaratát. Naphosszat elődögél az ablaknál és kimereng az utcára.

Az élet oly egyhangú és különösen télen olyan csöndes és szomorú, mint a temető. A postáskisasszony oly halas mindenkinek, a ki egy kisse elszorakoztatja s ha akad férfiu, a ki lelkét behalózza s hevesebb dobogásra készlet szívet, a szegény leány kesz minden áldozatra, meg a martíromságra is azért az emberert, a ki nagy elhagyatottságában minden reménye, minden öröme és mindeu boldogsága neki.

Lapujtó község postáskisasszonyát Bohony Jankát magányos óráiban Pető Geza körgyűző vigasztalta. A leány bár nem volt már egészen fiatal, csinos volt és vonzó s a jóval ifjabb jegyző házasságot ígért neki. Házasság!

Nem fogja senki sem fölfogni e szónak jelentőséget egy szegény postáskisasszonyra nézve, csak azok a leányok, a kiknek az elete hivatalos levegőben, hivatalos akták és számtáblek közt fonyadt el, mint a napfénytől elzart virág.

Bohony Janka boldog volt, mert szerelmes volt és megtet mindent szerelmese kedveert, a ki megváltó képeben jelent meg neki.

De Pető Geza könnyelmű urfi volt, többet költött a kelleténél, a mi nem volt nehez neki, mert hiszen hivatalos pénzt is kézelt. Azonban a szerelme révén kieselt egy ügyes és mindenestire új módof, hogy illetéktelen kiadásait leplezze és főötteseivel fedezze magát. Ha pénzt kellett beszolgáltatni akár a szolgabírósnak, akár az adóhivatalnak, utalványt küldött a postára, kervén a kisasszonyt, intezze el úgy, mintha a pénzt is megkapta volna.

Az eljárás oly egyszerű, különösen egy szerelmes postás-kisasszony szemében. Hat nem mindig az, ha egy-két órával, vagy egy-két nappal később kapja meg a pénzt? Hiszen csak pusztán szivesség az egész, a melyet csak meg lehet tenni a véglegének a jövődöbéli férjnek?

Csak hogy Pető Géza nem volt miből megadni az elküldött összegeket és a postán mind nagyobb lett a hiány. A szegény leány szörnyű zavarban volt, de magát nem sajnálta, hanem Petőt, a ki persze kétségbe volt esve, hogy olyan kellemetlenségek okozhatott menyasszonyának.

Ha jött a roveselő tiszt és a postás-kisasszony reszketett, hogy meg találja látni a rendeltenséget, levelet írt a jegyzőnek s kért tőle pénzt — kölcsön, nehogy valahogy mások, ha netán kezökbe akadna a levelek, megtudják, hogy Pető tartozik neki pénzt küldeni.

Pető aztán küldött is neki néhány alkalommal bizonyos összeget nyilván szintén hivatalos pénzből, a melyet szintén megszokott mani pulciójával (az üres utalvány feladásával) ismét kipótolta.

De végre nem lehetett tovább leplezni a sikkasztást, a pénztárból már mintegy ezer forint hiányzott. A leányt elfogták és egyévi börtönre ítélték.

Megadással viselte sorsát s egy szóval sem árulta el, hogy ki az, a ki vesztet okozta. Abban bizott a bódogtalan, hogy szerelmese halas lesz önfeláldozása iránt s ha eltelik az esztendő elveszi feleségül.

Azóta tíz esztendő telt el a leányra keserves búval önvaddal és nyomorúsággal. Egy jótékony nesz ay magához vette és az irgalom szent nevében elárta őt. Pető Géza hallani sem akart róla, tovább intézte beken községbe ügyeit s két évvel ezelőtt meg is házasodott!

Bohony Jankát efeledték és Pető Géza ur maradt, parbaképes, talán becsületes — is a maga vidéken s mint anyakönyvvezető talán boldog párokat is adott össze.

De sorsát senki el nem kerülheti és Pető urat is elérte az igazság. Az a leány a kit szerencsétlenségbe és gyalázatba sodort elszámolva a maga életével, azt a meggyőződést érlelte meg lelkében, hogy van egy kötelessége önmaga és a társadalom iránt, s ez az: leleplezni a megrontóját.

Földezte újra a tíz év előtti pört, a melyen nyilvánvalóan bebizonyította, hogy martíromságot szenvedett, mert szerelme tiszta s büne egy elvakított befőt, tapasztalatlan jó leány tette volt.

Férfiké szodorta bele az áradatba, a melyben ő tehetetlenül vergődött, a mig el nem merült.

De elmerülve is áldotta azt a kezét, a mely az örvénybe taszította. Ő szeretett és a házasságot boldog amatt vitte magára, a börtönbe is.

Azonban a törvény keze paragrafusokba van kötve, annak idején elítélte Bohony Jankát s most fölmentette Pető Gezá.

Az igazság szelleme azonban szabaddon száll az emberek lelkébe kegyelmebe veszi az áldozatot és letörülhetetlen bélyegét sűt a bűnös homlokára.

Kereskedelmi és iparkamara köréből.

A m. kir. szabadalmi hivatal a következő szabadalmak leírását küldte be:

Új utazástíró gép. Új alsó vezetékű kábel vasut váltó. Szerkezet villamos áramok gyöngítésére. Ujtások víztisztítók. Szerkezet pneumatikus kerékbronzoknak önműködő fel-fuvarára. Gép négyszögletes fenékel bíró papír-szakok előállítására. Súlyesztő teglaégető körkemence. Elektromos kemence. Üvegmosó gép. Eljárás teglyacél előállítására. Acetilen lámpa kerékparok számára. Asztali átvál-

toztatható mangorló. Kicsérélhető ütköző párna (bőr) dákók számára. Tábóri főző üst. Ujtások világító és fűtőgáz előállítására.

Mindazok, a kik a szabadalmak iránt érdeklődnek, azok leírását és rajzait kamaránk hivatalos — helyiségekben megtekinthetik.

A ker. m. kir. miniszter ur a m. kir. távirat 1899. évi távirat oszlop szükségletét nyilvános árverés útján szándékozik beszerezni, minek folytán a szállítók felhívattak, hogy ajánlataikat e hó 20-ig tegyék meg.

A pályázati feltételek Budapesten a posta és távirat igazgatóságánál (Albrecht-ut 3. szám) megtekinthetők vagy beszerezhetők.

A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1899. évre szükséges nagymennyiségű olajok beszerzésének biztosítása céljából f. hó 25-iki lejáratával nyilvános árlejtést tart, melyre a feltételek kamaránknál megtekinthetők.

A m. kir. államvasutak üzletvezetője Kolozsvárt az 1899. évben szükséges mintegy 2000 kgr. fagygyú szállításának biztosítása tekintetéből f. hó 27-iki lejáratával nyilvános árlejtést tart, melyre a feltételek kamaránknál megtekinthetők.

Debreczen, okt. 13.

A ker. és iparkamara.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonátözsde

okt. 12.

készárúzet hivatalos árjegyzései a következők

Buza	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	76	—	80	00.00—00.00
"	77	—	81	00.00—00.00
"	78	—	82	—
Tiszavidéki ó	79	9.15—9.25	80	9.85—9.90
"	76	9.30—9.35	80	—
"	77	9.40—9.50	81	00.00—00.00
Festvidéki ó	78	9.55—9.60	82	9.80—9.85
"	79	9.35—9.45	—	—
"	79	9.50—9.55	80	—
Fehérmegyei ó	76	9.50—9.70	81	9.85—9.90
"	78	9.75—9.80	82	—
"	79	9.30—9.40	—	—
Bácskai ó	76	9.45—9.45	80	—
"	77	9.55—9.65	81	00.00—00.00
"	78	—	82	00.00—00.00
Észak magy	79	—	80	—
"	78	—	81	—
"	79	—	81	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram
Buza elsőrendű	70—72	7.70—7.80
" másodrendű	—	7.60—7.70
Árpa takarmánynak	60—62	5.75—6.15
" égetni való	62—64	6.25—6.80
" serfölddei	64—66	7.30—8.20
Zab	39—41	5.40—5.70
Tengeri búzsa	—	5.30—5.35
" más nemű	—	12.—12.75
Repce búzsa	—	—

Sertésvásár.

okt. 12.

Kőbányai sertés piac. Szerbiai: Nehéz páronként 320 kilogrammon feüli sulyban 54—55 krajczárig, közép (pkint 251—320 kilogramm sulyban) 55—56 krajczár, Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) 53—54 krajczárig.

Sertéslétszám: 1898. évi okt. 10-én — volt készlet 45.000 darab, 1898 okt. hónap 11-én felhajtott 429 drb, 1898 okt. hónap 11-ik napján elszállított 336 darab 1898 okt. hó 12-ik napjára maradt készlet ben 45.063 darab. — A hizott sertés üzlet-irányzata lanyha.

Az osztrák fegyvergyár-részvénytársaság rendes közgyűlése helyenként izgalmas vita és Taussig alelnök az ellene és az igazgatótanács ellen a társaság ügykezelése miatt intézett támadásokra adott beható válasza után elfogadta az igazgatótanácsnak azt az

indítványát, hogy az 1.469.712 frtra rugó veszteséget a tartalékalapból fedezzek és az 1898. szeptember 1-én esedékessé vált szelvényekért kifizetett 5 százalékos részvénykamatok, 210.000 frtot szintén a tartalékalapból vegyék ki. Azután újra megváltoztatták az eddigi igazgatótanácsosokat, kivéve Hahn és Országh igazgatótanácsosokat, a kik a választást nem fogadták el. — Rosenfeld és Scharf azt indítványozták, hogy a mérleg megvizsgálása és annak a rendkívüli közgyűlésen való előterjesztése véget a részvényesek sorából öt tagu bizottságot választanak, de az indítványt a közgyűlés elvetette.

A korlátolt forgalom mellett buza és rozs körülbelül megtartották a tegnapi árakat. Zab nyugodt.

CSARNOK.

Képzeljük el a többit.

(Jean de la Brete.)

Francziából fordította: **dr. Kósa Zsigmondné**

Folytatás.

XVI.

július 10-én.

Minden ei van határozva. Legalább úgy hiszem, tegnap este is azt mondam mikor a kapitány utoljára kezét nyújtott. Ezentul nem látom őt, csak Baselban ahol felkeres.

Apam — mondá — nagyszerű emlékekkel távozott kegyedtől kisasszony!

— Azt hiszem hamar lelkessedik — felelém szerényen.

— Gondolja? Talán kissé különöznek találta. Mint minden tudós, nem ismeri a valódi életet.

Ime egy gyermek ítélete, apja felől bátorodom, más véleményen lenni, legalább gy pontban. Természete-nem mit se feleltem, csak magamban mondam — Perseus egy cseppet se hasonlít apjához — e tudat melegegedéssel töltött el, ambar nem tudom, miért esik ez jól nekem; mindeenesetre nem vallom be ezerméimet gyámomnak.

Batyám azt mondja nem ismerem hősi-met. Micsoda nem ismerem? hát nem találkoztam vele a legkülönösebb módon? azóta négyszer jött M. La Platiérebá ez ne volna elegendő idő, hogy egy francziához ki ne ismerje udvarlojat? Ez sertés, a gall élelenség és szellem kicsinylése. De azért örülök makacságának, utazásunk nem lesz unalmas.

A szokatlan és batyám ellenséges labon állnak egymással. A fő dolog a kényelem, azért választotta a Svájczot mert ott felkocsi-kazhat a jegesekhez, kiszáll a hajóból ott várja a vonat, kiszáll a vonatból előáll a hajó. Mindenesire kényelmet gyönyörködés a természet szépségeiben.

Mit törődök a kényelemmel mikor oly gyönyörű dolgokat láthatok. A külvilág meg fejlődő szerelmünk elfoglalja egész lényemet. Mialatt La Platière ur lelkiismereteszen nézegeti a hogyeket és tavakat, mi ketten merhetlen magasban lebegünk felette, a Pilatus ormáról pedig egyenesen az égbe szállunk.

Minden azt susogja körülöttem hősi-gendolkodása, érzelme, jelleme megfelel az enyémnek. Az éj esendjében átgondolom szavait tetteit, es mind több hasonló vonást fedezek fel benne.

— Külseje; elég magas, egyenruhája — huszár egyenruha — pompásan illik rajta. Szemei barnak, haja szőke, szája elég rendes, az orrából, annak hosszából, bizony néhány milliméter hiányzik, máskülönben tökéletes volna. Azt hiszem, a régi paladinusok orra, hosszú, kissé hajlott volna; külsejük férfias es semmi alótözetben se téveszthetők össze egy párisi vadonacsal. De annyi esemény, rázkódás megmagyarazza a vonások változását, — akarom mondani, — tökéletesítette azokat.

Nagyon eszes fiu — a tábornok mondotta nekünk. — Eszes, elébb azért, mert sokat tanult, azután meg azért, mert esesen megfigyelve a tényeket, az ítélete ment min-

den kicsinyességtől, látköre tág, eszejárása széles alapokon nyugszik. Jelleme aczélos, ki nem alhatom a gyenge embereket; érzelmei nemesek. Az aprólékoskodásokat megveti; ellentéte bátyámnak, aki életét úgy osztályozza, mint a gyógyszerész kenőcseit, felülemelkedik a köznapiságokon, csak annyiban foglalkozik a mindennapi dolgokkal, amennyiben azok a megelheteshez okvetlenül szükségesek.

Szabaddá téve a költészet, művészet és természetet bámulja, velem együtt ideális szárnyakon magasan repül a köznapiság sara fölött. Azután férfiasságával ural, előtte megfoghatatlan módon meghajlok, mint egy nád-szal és ez a megalázkodás boldoggá tesz.

Szive — reszketek, ha anok gyöngédségére heveré gondolok! Ily férjvel meg egy pusztai szigeten is boldog tudnék lenni. Pusztai szigetre ugyan nincs kilátásom, de rabszolgája leszek, kivéve, ha valami gondolat felkavarja fejemet!

Ez este fenyőim nem mondanak parány-nak. Szerető nő vagyok és ők letérdelnek magasztos nagyságom előtt.

A gomolygó köd, az ég, a ragyogó csillagok meghajolnak előttem; minden természeti erő, elem bevalja kicsinyességét az emberi szenvedéllyel szemben.

(Folyt. köv.)

A házi és a mezei egér.

— Mese. az

Köztudomásu, tehát nem titok,
Azert halogatni róla nincs ok.

Hogy a felbujtott mezei egér,
Irgy szemmel néz amarra azért,

Mert míg a házi egész télen át
Diót ropogtat s szép piros buzát

Eddig ugymond a mezei egér
Szük lyukában csak tengődik szegény.

Eőleg ha végkép elfogyott immáron,
Mít telelőre takarított nyáron.

S ha ilyenkor tilosba megy, hogy egy-két
Szal zöld vetéssel csillapítsa éhét,

No hisz van akkor óbégatás, lárma,
Csapdát vetnek, mérget szórnak nyomára.

Ehen, szomjan pusztuljon el talán,
És ne segítsen a hogy bir, magán?

Ha egyik egér olyan mint a másik,
Mert hogy a jőban csak az egyik foga vásik?

Egy koros háziegér hallva ezt,
Véli, néhány feddő szót megereszt.

De tan okosbbat is tehetne ennél,
Egy tett szebben szól száz Demosthenesnél

S tesz is, Vajjon mit? hát nem egyebet,
Meghívja a mezei egeret.

Tan egy soupéra, vagy egy jó ebédre?
Vendégül hívja a téli idenyre.

Lesz jó sora a mezei egernek,
A buzakévék bő öntést igernek

Főleg miket nem dézsmált meg a jég,
Ő róla hát gondoskodott az Eg.

Szívesen látja jó házigazdája,
Az emeletes magtár a szobája.

Öröm az élet a kedves családban,
V. lük czinczog a buzagarmadában.

Meg is látszik már rajt a könnyű élet,
Barna kabátja milyen feszesé lett.

Ha nem talál engedni sima bőre,
Bizony máholnap kihámlik belőle . . .

De csakhamar, miként az ég villama,
Hatott egy szörnyű esemény rája:

Midőn ugyanis ez famile ülnének,
Az estebédnél lát egy szörnyű rémet

Föltűnni. Egy percz, fordul a világ,
S elkapja a család legszebb fiát.

Majd futni hagyja, játszva fel alá,
Azután ráugrik s menten felfalá.

Öreg legény még, de már, annyi szent,
Ily szcénát soha sem látott odalent.

Sohase is kér senkitől belőle,
Csak most az egyszer szabaduljon tőle.

E percztől kezdve nem csoda, beállta
Vidámságának hódfogyatkozása.

Szemébe csak a kandur képe ölik,
Éjjel nappal rémlátások gyötrik.

Buza, rozs árpa nem izlik már semmi,
Az eddiginél felet se bir enni.

Kényelem, jólét, minden ott lehet.
Mihaszna, ha nyugalma elveszett.

És mintkogy a baj nem jár egyedül,
Rajta is e közmondás teljűsül.

Mikor helyét már ugyis alig állja,
Ej, váratlan vész dönt forrót alája:

Egy hajnalban, miként ha az ég dörög,
A magtár körül száz szekér zörög.

Csikorog a kulcs, nyílik a vasajtó,
Zsákot cipelnek Andor, Peti, Palkó.

Mérik az összes gabonát a zsákra,
Szemet se hagynak a család számára.

Eleg, ha eltűk megmenté a végzet,
Seprűhusángban valamennyi részt vett.

A szegény vendég padlórepedésben
Várta a végét balulremegésben . . .

— Hazám! mi jó még hozzád ez uton?
— Hat én azt testvér, magam sem tudom.

— A vendéglátást köszönöm ezerszer.
Tedd, hogy mezőmet lathassam még egyszer.

— Ne menj, maradj, a magtár bár üres,
De kamrámmal telve gazdád meg szives.

— Rémek ellen nem viselek hadat,
Tánczolj a tükön, ha tetszik magad.

Nem is vár több marasztást, sebesen
A magtár ablakpárkányán terem.

Honnan aztán a tótesinálta résen,
Két emeletről leugrik merészen.

Szerencse, hogy nem lett belőle hulla,
De csak azért, mert puha gyepre hullta.

Ezt cselekedte szorultságban önként,
A mint hallok, más baja nem is történt.

Csak megdagadt egy kis-e a veseje,
Eddig van im! az egerek meseje.

Ács Ferencz.

714. sz.
1898.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város f. évi november havi rendes közgyűlésén egy **rendőrfogalmazói, egy rendőrbiztosi** és az ezen állások betöltésénél esetleg üresedésbe jövő állások választás utján fognak betöltetni.

A rendőrfogalmazói állás évi **900 frt** fizetés és **200 frt** lakbérből; a rendőrbiztosi állás pedig **700 frt** fizetés, **100 frt** lakbér és ruházatból álló javadalmazással van egybekötve. Utóbbi állás az 1873. évi II. t. cz. 4. §-a b) pontja értelmében elsősorban igazolvánnyal ellátott altisztek számára van fenntartva.

Felhivatnak a felsorolt állásokra pályázni kívánók, hogy kellően felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám, mint a kijelölt bizottság elnökéhez **f. évi november hó 15-ik napjának délutáni 5 órájáig** annyival inkább benyujtsák, mert később érkező pályázati kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

Debreczen, 1898. szeptember hó 29-én.

Gróf Dégenfeld József
főispán.

Képviselőt

keresek Egyiptomi cigaretták és Havanna kiviteli szivarjaimnak.

Bravo Leon, Hamburg.

A Szent-Anna-utcza végén, a dohánygyár átellenében, a volt Somogyi-féle sertéshizláló telepen 8 katasztrális hold föld dinnye termelésre kiválóan alkalmas, egy évre

haszonbérbe adó.

Ugyanott több sertés-szállás is kiadó

Értekezhetni **Dr. Balázs Bertalan** ügyvédi irodájában **Batthányi u. 18. sz.**

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Évi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos iverk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.